

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábon heti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb
hirdetések alku szerinti a leg-
olcsóbb árértéket felül.
Bélyegdíj minden kiadás be-
tárárt 30 kr.

„Nyitár”-ban megjelenő köz-
lény minden post. sora 20 kr.

Hirdetők felvételnek a kiadó
hivatásában, KUTASI I. Könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
MAN H. köv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentesen
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adtnak.

KEKESFEHÉRVÁR
ezüsterem 1879-ben.

DISZOKLEVEL
1871-ben.

VE, **ET;** **b.** **atnak.** **IKK.** **ZEN** című **RE,** **0108.**

Verejtépor
és labak izzadása ellen.
ezek jótalán mellett használati uta-
gott, csomagokban, csomagja 50 kr.

Seidlitz-por, egy doboz
tartalmaz 1
tucat port, ára 60 kr.

pezgőpor főnem kiállítás-
sal, 50 par 80 kr.
s m. k. törvénységi és kerületi orvos-
doktorok által, a nagy arany korona bir-
tosi tala mánya

pesti ásványgyár,
VII. Miksa-utca 21.

373. szám.

REGYÉZEKE
STVÁN gőzmalom
készítményeinek.
Saját raktárban.

rak ausztriai értékben
szépség és engedély nélkül
és pénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

100 kiló	
daru nagy és apró szemű	21.60
középszerű	20.60
liszt	21.—
liszt	20.60
liszt	19.80
lyelisz 1-ső rendű	19.20
2-od	18.20
kenyérliszt 1-ső rendű	17.60
2-od	16.60
kenyérliszt 1-ső	15.40
2-od	14.40
1-ső	13.20
2-od	10.40
liszt	8.40
korpa zsákkal	5.20
zsák nélkül	4.60
korpa zsákkal	4.60
zsák nélkül	4.—
liszt zsákkal 4 75 kg.	11.40
zsák nélkül	10.80
25 kl. zacskókb. 100 kl.	
együtt 60 krral drágá-	
Debrecen, 1883. aug. 12.	
súlytartalmu. — teljsüy	
tisztasulynak véve:	
0—9 számig 25 és 85 kilo.	
12. — 50	
liszt	75

Még egyszer a főgondnok választásról.

Nem szólnánk többé a tárgyhoz, ha történetesen Szász Béla ur — ki a Királyhágón tul egyetemi tanár és egyszersmind író — Tisza Kálmán érdekében Vályi János megválasztott főgondnok és az ő választói ellen egy, épen badarságánál és szántsándékos elferdítésénél fogva ártatlan cízkét nem reskizoz meg, melyet oly örömet vitt át a »Debreczeni Ellenőr» is.

Nem csodálkozunk rajta, hogy a Királyhágón tul más gondolkodásnak az emberek többsége, mint minálunk, hiszen az itt politikailag elzúllott nagyságok oda vándorolnak zöld ágra vergődni, kiket a Királyhágón innen nem akarnak beereszteni a törvényhozó testületben, ott túltárt karokkal fogadtatnak és mi ennek az oka? mert nálunk még az emberekben sok darabosság, ugynevezett puritánság van, mit Szász Szász Béla ur oly kedvteliséssel ítél el, pedig ez egyedül a valódi érdemek hódol meg, míg Szász Béla urék megszokott és bedressirozott hajlékonysága egyedül csak a tényleges hatalmat nagyságolja.

Szász Béla ur megszokott hajlékonyságában Tisza Kálmán felistenné emelvé, bár bevallja, hogy Vályi Jánost nem ismeri, mégis — az ő saját szavaival élve — egy e t r u g Vályi Jánoson, s azt a mindennapiság közép színvonalán állónak nyilvánítja.

Rábizzuk Szász Béla urra, ha ugyan hajlékonyságából származó politikai megrogaszkodása megengedné az önbírálatot, de rábizzuk egyuttal a közönségre is, hogy ítélje meg, minő színvonalán állhat a műveltségnek az az egyetemi tanár, ki olyan emberről mond ítéletet, kit nem ismert, s minő tanár lehet az, ki bosszus indulatának alárendeli a józanészt, bizonyára ezen ítélettel Szász Béla ur maga felett mondott ítéletet.

Nálunk, hol Szász Béla ur állítása szerint, még darabosság uralkodik, az ilyen nyilatkozatot a hatalom talpnyalásának nevezik, mit a kormány kinevezésétől függő egyetemi tanárnak meglehet bocsátani, de a magyar költőnek soha.

Szász Béla urat annyira elragadta politikai heve, hogy a közönség félrevezetése tekintetéből hamis állításokhoz is folyamodik.

Hol vette azt Szász Béla ur, hogy a tiszántúli egyházkerületben kilenczefelész szavazat van, holott nincs több, mint 577, melyből Vályi János kapott . . . 299, Tisza Kálmán . . . 258, megosztott szavazás . . . 6, nem szavazott . . . 14.

ez összesen: 577.

Nem akarjuk a maga nevével nevezni az olyan állításokat, költőnek megjárja satyrában, de egyetemi tanártól szégyen.

Megvesztegetett ítélet következményének tartja Szász Béla ur a Tisza elleni szavazatok, legyen szíves a szívére tenni a kezét és gondolkozni kissé, hogy vajjon nem könnyebben megvesztegethető-e egy embernek — még ha azt Szász Béla ur hívják is — az ítélete, mint 299 lelkészé s ugyanannyi egyháztanácsé?

Ha az embert akár lekötözhettség, akár politikai elvakultság vezeti bírálatában, mint Szász Béla urat, nem ítéltet másképen, mint ő. Lerántja egyuttal az ágostai hitű testvérek egyetemes felügyelőjét is, br. Prónayt, kit ellenségei is — az ellenség alatt természetesen nem olyan formájú embert értünk, mint Szász Béla ur, nagyrabcsulnek, s kihez hasonlónak óhajtjuk Vályi János főgondnok urat is.

Szász Béla ur politikai hajszának tulajdonítja a Tisza Kálmán elbukását, s egyuttal kárhoztatja, hogy a magyarországi protestánsok a közjogi ellenzékhez tartoznak, pedig ha az egyetemi tanár ur egy kissé kutatna a történelemben, nagyon

természetesnek találná azt, hogy a magyar protestáns ember az önkormányzatnak hű barátja, mert hiszen tudnia kellene azt Szász Béla urnak, hogy nálunk a Királyhágón innen, más élete, más fejlődése volt a protestántságnak, mint oda át, míg ott a fejedelmek pártfogása s alkotmányos uralkodása alatt szabadon fejlődött, s az önkormányzati jog felett fejedelmi fegyver állt őrt, addig nálunk épen a fejedelmi fegyverek ellen kellett élet-halál harcra vívni a protestántságnak megtarthatásáért, vallásunk szabad gyakorolhatóságáért, mi soha sem önmagunk ellen, nem is más vallásfelekezettiek ellen, hanem mindig és mindig a hatalom ellen védekeztünk.

Tisza Kálmán szereplése is ilyen védekezési actussal kezdődött s bizonyára, ha ő többre nem bicsulné a hatalmat, megmaradt volna a régi Tisza Kálmánnak, mi éreztük volna első sorban magunkat szerencsésnek, őt a magunkénak nevezni, de hát, mint az aug. 6-iki lapunkban megírtuk, azolta, miolta ő a hatalom polczán ül, sok víz lefolyt a Tiszán, s az ahoz értők azt mondják, hogy a zavaros vizű Tisza nagyon sok iszapot hagyott maga után, pedig a kálmánista-féle ember a tiszta vizet szereti. Azolta próbáltatott meg több ízben a Thun Leo-féle pátenznek nagyon kevés változtatással behozása, azolta születt meg a középiskolai törvény és pedig Tisza Kálmán akaratából. Hát hogyan gondolkozik Szász Béla ur, hogy azok a protestánsok, kiknek elődei is mindig a hatalom tulkapásai ellen harcoltak, most Tisza Kálmán személyében egy olyan embert válasszanak meg főgondnokul, ki a hatalom polczán szentet akart a nyakunkra tukmálni? holott nekünk csak egy szentünk van, az örökké való Isten. Olyan embert, ki a középiskolai törvényvel belemarkol önkormányzati jogunkba s ezt a hatalom pálczája alá helyezi?

A protestánsok mindenkor féltékenyek voltak a hatalommal szemben s ezer okuk volt rá.

Nem a politikai pártok buktatták meg Tisza Kálmánt, hanem megbuktatta a protestánsok féltékenysége, ébersége, mely Tisza Kálmánba többé nem a protestáns önkormányzatért küzdő, hanem a hatalom után ásitozó, a hatalom tulkapásait élvező embert találta.

Ítéletet mondott Tisza Kálmán, mint protestáns ember felett, ítéletet mondott a Tisza Kálmán által felerőszakolt középiskolai törvény felett, az ítélet nem lehetett más sem a protestánsok multjánál fogva, sem saját felfogott érdekükből, mint a mit hoztak.

Rámutat Szász Béla ur a hatalmas Tiszára, hát nekünk nem hatalom, hanem a hatalom ellen is küzdő, tántoríthatlan ember kell, s hogy ilyen találjunk, azt soha nem kérdjük meg olyan embertől, mint Szász Béla ur, ki — mint czikkéből kitűnik — a politikai elfogultság és a személyimadás rablánczán nyög.

Magyarország földbirtok viszonyai.
A magyarországi pénzügyigazgatóságok a pénzügyminiszter meghagyása folytán a magyarországi birtokviszonyokról adatokat gyűjtöttek s azokat időről-időre beküldték az orsz. statisztikai hivatalnak, mely ez adatokat, miután az ország minden részéből beérkeztek, rendszeresen feldolgozta s ezt a pénzügyminiszter legközelebb közli meg tenni. A begyűlt adatok szerint Magyarországon és Erdélyben összesen van 2 486,265 birtoktest s a birtoktulajdonosok száma a legutóbbi népszámlálás szerint 850,000. A földbirtok kiterjedése holdakban 46,597,989 holdat tesz és pedig termékeny 43,477,475 hold s terméketlen 3,120,414. — A földbirtok természetét illetőleg kis paraszt birtok (5—30 hold) van 2,348,110, kis közép birtok (30—200 hold) 118, 981, tulajdonképeni birtok (200—1000 hold) 13,758, urasági birtok (1000—10,000 hold) 5195 s uradalom (10,000 holdon felül) 231. A holt kézen levő birtok 11 millió katasztrális holdra rug, vagyis az összes birtoknak 27.6 %-át teszi,

amelyből az egyházi javakra 2. 48% vagyis 281,612 kat. hold esik.

Országos tanítógyűlés.

A II. orsz. tanítógyűlés tagjai erélyesen hozzáálltak a megállapított kérdések és tétel megvitatásához; megalakultak a szakosztályok, nevezetesen a módszerei, a nevelési, az Eötvös-alap- és tanítóórvaházi, a szervezési, a rendtartási és fegyelmenyi szakosztályok, a gazdasági és kertészeti tanítás és a tanítási eszközök és szerek ügyében kiküldött szakosztályok. A keddi nagygyűlésen, melyet Bekey Imre elnök 1/2 11 órakor megnyitott, bejelentett, hogy a tanítóegyletek legnagyobb része az Eötvös-alap ügyében hozzájárult intézett kérdésre beküldte feleleteit, mely szerint az Eötvös-alap egyetemes tanítógyűlés nélkül is átadható. Ezután az igazoló bizottság elnöke, Várady Károly kolozsmezei tanfelügyelő terjesztette elő jelentését. Kiemeljük belőle Fonyó Pál bajai, Palich János monostorszegi, Pemp Antal kis-ráthi római katolikus lelkészek és Fidler Sándor tállyai ág. hitv. lelkész igazolása ügyében hozott határozatot, melynek értelmében a nevezettek nem igazoltattak, mivel a nagygyűlésen a tanítóegyleteket csak tényleg működő tanítók képviselhetik. Fonyó Pál lelkész igazolása érdekében Haynald bibornok-érsek is intézett felterjesztést a közoktatási miniszterhez, de eredmény nélkül; a miniszter értesítette a bibornok-érseket, hogy a szabályzattól el nem térhet és így lelkész nem lehet a nagygyűlés tagja. Az ez ügyre vonatkozó bejelentést a nagygyűlés elnök eljegyzéssel fogadta Sepechi János, az ugocsa megyei r. k. tanítóegylet küldötte nem igazoltatott, mert ilyen egylet nem létezik, Honnig Antal, a pápai r. k. esperességi tanítóegylet küldötte pedig azért nem igazoltatott, mivel csak a választmány válaszoltta, nem a közgyűlés. A pápavideki tanító egylet képviselője Sághy Béla igazoltatott, noha Páparólsürgöny érkezt, melyben Sípöcz Ferencz több egyleti tag nevében tiltakozik a nevezetnek igazolása ellen. Az igazolóbizottság kijelentette, hogy sürgönyt nem tekinthet okmányoknak. A nagygyűlés az igazoló bizottság jelentését tudomásul vette, a bizottság elnökének köszönetet szavazott és ezzel a mai napirend ki volt merítve. Miután a mezőgazdasági és kertészeti tanítás tárgyában javaslatok kiküldött szakosztály elnöke kijelentette, hogy ő ezen szakosztály munkáját már holnap 9 órakor befogja terjesztheti, Bekey nagygyűlési elnök a nagygyűlés az imént említett munkalót fogja első sorban tárgyalni, a holnapig néhán elkeszülendő más szakosztályi munkalókat pedig a holnap megállapítandó sorrendben fogja tárgyalás alá venni.

A tanítógyűlés szakosztályainak tanácskozásait nem közöljük részletesen. A szakosztályokban megvitatott ügyek egy is a plenum elé kerülnek, s az ottani vitaközlést lesz alkalmunk ismertetni.

A tegnapi szakosztályi tanácskozásokról azt említjük fel, hogy a részvétel a legelőkelőbb a szervezkedési szakosztályban volt. Oly sok tag jelentkezett ezen osztályba, hogy a felvétel határidejét a mai gyűlés befejezéséig állapítják meg, azontul új tagul senki sem iratkozhatik be. Ezután arról folyt a vita, vajjon az előkészítő-bizottság munkálata — a szervezet revidálását illetőleg — elfogadtassék-e az általános tárgyalás alapjául vagy nem?

Elfogadtatott; de minthogy a munkalót nyomtatásban még nem jelent meg, a tagok kezében nincs, csupán fölolvastatott, s a tárgyalás a holnapra üléssre halasztatott el. Bizonyos, hogy a szakosztály a közgyűlés legfontosabb tételének egyikét veszi munka alá. Mert hogy a képv. tanítógyűlés szervezete hiányokban szenved, az bizonyos, arról már többször és több helyen volt szó.

Az iskolai és közegészségügyi szakosztály tegnapi ülésében az előkészítő bizottság által javasolt sarktételeket dr. Verédy tanfelügyelő indokolt előterjesztése folytán még az általános tárgyalás alapjául sem fogadta el, miert az előadó beadta lemondását. A szakosztály egyhangulag dr. Verédy Károly elnöklele alatt Petyerfi Sándor, dr. Barts Samu és Mátray képv. igazgatót egy új javaslat kidolgozására kiküldötte.

A tanítógyűlés aug. 22-én kezdte meg érdemleges tanácskozásait, még pedig egy nagyfontosságú kérdés megvitatásával; azt tárgyalta ugyanis, hogy a mezőgazdasági, kertészeti és ipari ismeretek terjesztését mennyiben eszközölhetné a népiskola.

Közel három órai eszmecserére után a nagygyűlés 12 pontból álló határozati javasla-

tot fogadott el, mely e tekintetben több figyelemreméltó eszmét tartalmaz.

Ezen kérdés letárgyalása után a nagygyűlés — csak tíz percnyi szünetet engedve magának — áttért a tanzszerk és eszközök kérdésének megvitatására.

Az ülést Bekey Imre osztálytanácsos 1/2 10 órakor nyitotta meg. A tagok nagy számban jöttek meg.

A szakosztályok közül eddig kettő adta be munkalátát: a tanítási szerek és eszközök, továbbá a mezőgazdasági és kertészeti oktatás tárgyában javaslatok terjesztését szakosztályok.

A nagygyűlés első sorban az utóbbit vette tárgyalás alá.

Kaposi István előadó egyuttal bemutatja a szakosztályi javaslatát, mely a következő pontokat tartalmazza:

„Mondja ki a nagygyűlés, hogy
1. A népiszkola egyike azon helyeknek, hol a mezőgazdasági és kertészeti ismeretek terjesztése érdekében legtöbbet tehetni, azért ezen ismeretek elméleti és gyakorlati tanítása a népiszkola 3—6 évfolyamában megkezdendő, az ismétlő iskolában kibővíthető.
2. A mezei gazdaság és kertészet körébe vágó elméleti ismeretek az elemi népiszkola 3—6 évfolyamában és az ismétlő iskolában a természetudományi tárgyak tanítása kapcsán közöltesse.
3. A helyi körülmények tekintetbevételével egy a mezei gazdaságnál, mint a kertészet tanításánál mindenkor a gyakorlati részre fektetessék a főszó, s oly ágai tanításának a mezei gazdaságnak és kertészetnek, melyek az illető községek gazdasági, éghajlati és talaji viszonyainak leginkább megfelelnek.
4. A gazdaság s kertészet tanításánál a a finvéndekeket illetőleg a gyümölcsfa-tenyésztés, méhészet, hasznos és kártékony átlak ismertetésére fektetendő a főszó.
5. Borvidékeken a szőlőművelés és borkezelésre fektetessék a főszó.
6. Az egyes vidéki tanítóegyletek, a megyei gazdasági egyletek véleményének kikérése után, állapítsák meg az egyes vidékek népiszkoláiban tárgyalandó gazdasági tudnivalókat.
7. Minden község köteleztesse a mezei gazdaság és kertészet tanításához feltétlenül szükséges területek kibocsátására, s ezen tárgyak sikeres tanításához megkivántató anyagok és eszközök beszerzésére, esetleg a szükséges munkaerő kiszolgáltatására.
8. Az iskolakertben méhes is állíttassék.
9. Az iskolai és népkönyvtárak számára a mezei gazdaság minden ágát lehetőleg felölelő, a méhészetet és selymesítést tárgyaló gazdasági olvasmányok szerzessezenek meg.
10. Addivig is, míg a nm. vallás és közoktatásiügyi miniszterium a tanítóképző-intézetek mellé felállítja a már tervbe vett gazdasági mintatelepeket s azok vezetését szakértő erőkre bizza, adassék alkalom néptanítóinknak, hogy azok az okoskerü gazdálkodás és kertészet mikénti tanítását akár a vándortanítók intézményének fentartása mellett, akár pedig a gazdasági szakiskolákon rendezendő gazdasági, kertészeti póttanfolyamokon elsajátíthassák.
11. Minthogy az országban a talaj és éghajlati viszonyoknál fogva nem minden vidéken üzhető mezei gazdálkodás és kertészet: ennél fogva minden ily helyeken állami költségben kis iparműhelyek rendeztessezenek be, mely műhelyekben szakképzett kis iparosok által képeztesse a serdülő ifjúság és ez által is az állam jöjjön segítségére csaknem elenyésző kisiparunknak.”

E javaslatok felett élénk vita fejlődött. A nagygyűlés nagy többséggel elfogadta a javaslatot és ezzel a szakosztályi munkalátának tárgyalása, déli 12 órakor be volt fejezve. Az elnök tíz percze felfüggesztette az ülést.

A szünet után a nagygyűlés áttért az iskolai szerek és eszközök tárgyában készült szakbizottsági munkalát tárgyalására, és egy lényegtelen módosítással elfogadta a történelem tanításához szükséges szemléltetési eszközök tárgyában előterjesztett indítványokat.

Belföldi hírek. A czegeledipoligármester ellen elrendelt vizsgálat megújítását ajánlja a kiküldött bizottság; kivüle a pénztárnok ellen és fegyelmi vizsgálat rendel-teti el, a városi kapitány ellen, a bizottság nem látja elrendelhetőnek a fegyelmi eljárás megindítását. — A király tegnap dében Milán királynál felőrá látogatást tett, melyet Milán tíz perc múlva a Burgban viszonzott. — A romániai király f. hó 24-én este érkezik ide és a királyi palotába száll. — A fővárosi zavarások miatt 52 egyén fog törvényszék elé állíttatni.

Tippan Tóbjás elbeszélgetései.

XIII. porciójó.

Nem oda vágok, a hová rizek.

Debreczen, 1883. aug. 17.

Be szíp is az, a kinek az isteni bölcs gondviselés sok talentummal tölti be a koponyáját, osztán olyan dögöket tud vigyezhinni, a mejjek némejj gyarló ember czinke fogójában meg se fogamzhatának. — Jah! kedves esém, „az okos embert nem a banka kóti” ám, asztmonygya a közpeldabeszéd. (Es erre nize én is aszt mondom, hogy tökfletesen igaz van annak a közpeldabeszédnek.) Mer hát itt van ni, miura csak nagy Debreczen városát leültették, osztán megfundáltak benne Liba-, Rucza-, Sirály- és Szivuczczákat, hát minditig úgy vót a, hogy egyik uczczárul a másikra, — egyik udvarrúl a másikra — fojtát a víz, mikoron nyáron, őszön, telen vagy tavaszön, az egnek csatornájai megerettek; (Es fojt példánakáért addig, míg az istenben boldogult barna Tót sógorom kapuja alatt ki nem dughatta a fejét, osztán a miklós-uczczáji árokban el nem temethette magát. — Rigi, de rigi histórija ez man kedves esém: — azóta a világ, illetőleg Debreczen városunk nagyon de nagyon sokat pallérozódtot, ipitettek palotákat, csináltattak légszeszvilágosítást, kúburkolatot, aszfaltot meg tudná az ördög, hogy mit nem, de hogy eszibe jutott vóna a város valaméjjk mfnöktnek, hogy hát ezen városrész népet is meg kellene menteni az úket folytonosan ostromoló vízáradsztul és az ebből folyó vagy keletkező sártengertül: a bion egyikek sem jutott eszibe.

Hanem hát hála legyik annak a man emlitett bölcs gondviselésnek, a ki időrűl időre gondoskodik e nemes városnak „közügyeit” szívin és lelkin hordozó, s annak java és boldogulásáért mindenre kiszőljárókrul: íme mostan má rénk fordult a kegyelem táblája, és ott, a hun a baj legnagyobb vót, p. o. szivuczczák, megjelent az isteni gondviselés nagy nap-számos szeméjében, és kezdének vala egyik oldalrűl át a másikra, az uczczán keresztül, egy árkot vájni, a mejj is hivata lenne ezen városrész a XIX-dik század vívmányajba riszesíteni. — Hanem hát kedves esém, míg mások ennek az ároknak örülnek (??) én meg csak a mondandó vagyok, hogy bion ezen árok megcsinálásával meg nincs elhárítva az azon akadály, mejj a templomig és iskoláig vezető utat akadályozza. — Hej kedves esém, ha „Csángó” barátunk erre tanálna vetődni valamék búse-esős novemberi napon, „világítás nélküli” estvéli időben: bizony bizony mondom, visszakivánczozna Bukovinai hazájába. — Es meg még osztán kedves esém mindezekre aszt is mondom ám, hogy a jövő heten, ha isten addig írt, felkirem Hermány barátomat, hogy hirdettesse ki a „Debreczeni” lapjába, — mer hát az íentajta „hivatalos” hirdetisek, úgy láczzik, csakis az ő lapja érdekében jönnek létre, — hogy hát azon jóltívó egyén, tarsulat vagy hatóság, a ki a miklós-uczczárul befördülő sziv-uczczára kövezetet vagy két szál deszkából álló pallót épített vagy készített az ispotáji templomig: a z onnal — még az ez évb en nyomtatandó, de csak az 1884 dik esztendőre szóló „legországosabb híru” kalendáriumokban — a szentek közzé fog soroztatni.

Egyéberánt tudatom kedves esém, hogy erre mi felénk, semmiféle zsidó ellenszavargás nem törtint és nem istörtint, mivel ezen „oraságok” semmiképpen nincsenek megbarátkozva evvel a mi városrészünkkel; egyedül Csengeri Sámuel izraelita pógártársunk az, ki man több mint 30 esztendő óta kibirta velünk a — sarat.

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

„Ház” és „Haza”

„Az én háza manak” s a hazának. Más-más politikája van! „Az én háza manak” Magyarországon Tűz, víz közzé vakon rohan. Áldozza vérét, ontja csöstitl Veritékes filléreit, Ha kell, szavaz „igenet”, amint Már véleményét kérdezik. „Az én háza manak” úgy szól az a trón, Melyet ural a mi hazának. „Az én népe manak” mi ezt feleljük, Ha ugyan mer beszélni szánk. „Az én háza manak”. „Oh a te házad, Felség! oly szent, oly nagy nekünk! Tömjén red, környezze áldás, Hirdesse azt dics-énekinék. Csak arra kérünk, hogy a nemzet Számára is hagy kis szobát A házban, melynek mi emeljük Erős, megdönthetlen falát! És ha a Sándor-utca a háza Minket megrontani siet,

Sok boldog LAJOS napokat kívánok írni és mindezekhez még jögisstget is kíván tisztelő baráttya Tippan Tóbjás.

A bécsi miniszteri értekezleten a zágrábi ügy mindkét oldalról megvitattván, tisztázták az eszméket, de végleges megállapodás nem történt. Délután 2 órakor folytatott az értekezlet, s valószínűleg végleg eldöntött ez alkalommal a kérdés. A cseh lapok a cseheknek a horvát példakövetésére utalván, ha valami, úgy ez gondolkodóba ejtheti az illetőket a horvát mozgalom esetleges következményeire nézve. A Lajtán innen nem egészen felöltött a helyzet. Ezzel kapcsolatban Bécsből hiteles helyről azon távirati hírt közlik, hogy az ő Felsőeg elnökölete alatt tartott miniszteri tanácskozásnak tárgyat kizárólagosan a horvát válság képezte. Megegyezés, illetőleg megállapodás még nem létesült. A felségnek előterjesztett mind a magyar kormány, mind a horvát bán álláspontja s a felség még nem határozott. A két álláspont ellentetes. De a kompromisszum, a magyar kormány által teendő engedmény árán, nincs kizárva. A mi a czimert illeti, a kompromisszum abból is állhat, hogy törvényhozási utján oly megállapodás jöjjön létre, miszerint a czimeren egyáltalában ne legyen felirat. Igen sajnós volna azonban, ha a magyar kormány a czimerkedésben bármely engedményt is tenne, vagy egyáltalában megelégedne a czimerkérdés elintézésével s nem vetné fel a horvát kormányzat egész kérdését a maga teljességében. A czimerkedés csak szimptoma, a horvát válság melyre hat és általános. A szimptoma elsimításával a baj és a válság mitsem változott, hanem továbbá fog pusztítani.

Állami- és közséji-adómentesség. Elvi jelentőségű pénzügyminiszteri határozatot közölt a belügyminiszter f. hó 19 én a törvényhatóságokkal. Ugyanis Pestmegye alispánjának az állami és közséji adómentesség tárgyában kérdést intéző felterjesztése a pénzügyminiszter kimondotta, miszerint „a napszámosoknak 1883. évi január 1-től kezdve a kereseti adó alól való mentessége az 1883. évi X. t. cz. által kimondatván, tekintettel az 1876. évi V. t. cz. 33. §-ára, melynek értelmében a közséji adó kivételének alapját kizárólag az egyenes államadó képezi, ezen törvényi határozatból önként következik, hogy az állami adó alól való mentesség, a közséji adó alól való mentességet is maga után vonja s így azok, akik állami adómentességben részesülnek, közséji adóval sem róhatók meg.”

Adakozzunk özv. Solymosinéknak!

Bixád, aug. 20. 1883. Tisztelt szerkesztő ur! A furdó idény vége felé közelg, vendégei megfogytak; az itmaradtak közül tegnap egy kis társaság volt együtt; megemlékeztek az edesanyai keservekről, — melyek keblét szeretett gyermekének kínos kivégzése miatt marczangolhatják; — előttük lebegett a gyámtalan özvegy Solymosi Jánosné szerencsétlen sorsa, melyhez hasonló valamint ért előzőleg sok másokat, ugyképpen nincs kizárva, hogy érhesen jövőben is; különösen midőn az eszlári farkonok gazdag jutalmazásai által a hasonló merénylet elkövetői vérszemet kaphatnak.

A szegény édes anyja keservei némi enyhítésére s hátralévő napjai könnyebbé tétele-re tehát, — úgy a mint ezt a nemes debreczeniek is tevék (elég szomorú dolog, hogy másutt ilyesmirel megfeldektek!) az itt rekesztett adakozási iv szerint összeadtak néhány filléreket: kérem tehát ezeket a fájdalmas édes anyja részére a szokott uton eljuttatni s a menyniben idejuttatásával en lettem megbízva, — ennek vételeit becses lapja utján, az érdeklött jószívú emberbarátoknak is tudomásá végett nyugtázni.

Bárcsak a többi furdók még ott időző vendégei is tudomást véve s megemlékezve a szegény anyja keserves sorsáról: a minden

keresztény embert érdeklő sorsot figyelemre méltatnák!! Tisztelője G a l Mihály.

- Gaal Mihály 1 frt.
Benkő Lajos 1 frt.
Schusztar József 1 frt.
Luby Károly 1 frt.
Gedő Endre 1 frt.
Steinholdt Albertné 1 frt.
Nagy Sándor 1 frt.
Bernát Albertné sz. Badak Maria bárónő 1 frt.
Balázs Teréz 1 frt.
Balázs Pálné 1 frt.
X. X. 1 frt.
N. N. 50 kr.
Kállay Lászlóné 1 frt.
Szombathy Ödön 1 frt.
Szentiványi Gyula 1 frt.
N. N. 40 kr.
R. Nagy Miklós 50 kr.
Kozmutza János 50 kr.
N. N. 20 kr.
N. N. 20 kr.
X X X 30 kr.
N. N. 20 kr.
— y. 20 kr.

Ujabbán érkezett lapunkhoz: Révész Bálint 2 frt. Köszönetet mondunk az irgalom nevében! Hogy lapunk t. olvasó közönségének megkönnyítsük az adakozást, két lap-kihordónkat megbíztuk az özv. Solymosinének szánt adakozások átvételével. Szerkesztőségünkben továbbá perselyt állítottunk fel, melybe fillereinket gyűjtetnek az adományok. Eddigél 104 frt 20 kr gyűlt össze lapunknál. Adakozzunk!

Helyi hírek.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia f. hó 25 én; szombaton üli névnapját; e nap s pénteki, f. hó 24-én eldésztje évek óta szép és nagy ünnepe hazánknak szombaton ülte meg városunk annak születése napját, a kit a költő „a legelső magyar embernek” nevez, úljuk meg egyhét mulva annak névnapját, a kinek „a legnagyobb magyar ember” czimét adta hazája egy szívvel, egy lélekkel. Ugy értesülünk, hogy „Lajos napját” pártunk ország szerte megüli s városunkban is előkészületek folynak arra nézve, hogy Kossuth iránti ragaszkodásunk ez alkalommal is méltó kifejezést nyerjen. A következő felhívást vetük s közöljük: A z on t. elvtársainkat: általában a nagy hazánkfia tisztelők arra szólítjuk fel, jelenléte megminél nagyobb számmal az ünnepély megtartására a céljából Thalviesser Alajos ur czegléd utca i vendéglőjében, pénteken este 8 órakor. Többen.

Kitüntetett debreczeni kiállítók. Lapunk tegnapi számában közöltük azon segédek és tanoncok neveit, kik a b-gyulai munkakiállításon tárgyakat küldöttek. Ezen kiállítókat a bíráló bizottság következő kitüntetésben részesítette: Balogh József rajzokért a ranyérmé, diszokmányt és 3 drb cs. aranyat. Csánky József rajzokért a ranyérmé, diszokmány és 2 drb cs. arany. (Mindkét ifju Boros Sándor helybeli sirköraktár tulajdonos tanonca.) Aranyérmét nyertek még: Salamón Elek szabó; Hegedűs János szabó; ezüst érmét nyertek: Riz Károly kerégyártó; Juhász István lakatos, Radeczky László lakatos, Berger József lakatos, Andrassik János rezöntő; bronz érmét nyertek: Zeltner János lakatos, Molnár Imre lakatos, Hagel János lakatos, Gyekés Mihály lakatos, Vági Izidor asztalos. Bronz érmét nyertek még: Gerhes György, Holles János, Papp Károly; ezüst érmét nyertek: Boros Sándor, Német István, Harasztli Lajos, Moldován János, Naszvady Mihály.

Ne törd meg — ápd e virágot — légy enyém. Így gondoltam, hallva szavaidat. Karjaim akartam elédbe tárti, de erőtlennül hanyatlottak le. Az előítélet, az elfogultság törpe szelíme óriásként állott közénk. És csak annyit mondhattam — igen a legjobb barátod. Ugy tehát éljen boldogul, vegye emlékül az ősz ez utolsó rózsáját, gondoljon néha reám, Isten önnel.

Mielőtt feleszméltem volna, már elsiéttél s könnyű ruhád utolsó lebbenését láttam a faszor vágén. Nekem csak a rózsza maradt, forró csókot leheltem reá Istenem egy csókban ennyi kín és ennyi kéj!

Azóta évek multak, érdektelenül, közönyel néztem mulásukat, rólad mit se hallottam többé. Elértem pályám végét is, sok terveim is teljesültek, csak egy reményem nem s az én boldogságom pedig csak ez egyben összpontosult.

A szerény kis papilakot, melyről theologus koromban annyit álmodoztam, hol oly végzetlen boldogságot találni véltem öszi rózsákkal ültettem körül s azt a keblemen elhervadt társukat előveszem, hozzájuk viszem s kérdem „ismerik-e egymást”? Egykor ő is

Megfejtések. A lapunk szombati számában közölt számrejtvényt helyesen megfejtették: Strausz Ferencz, V. Z. I. ifj. Szabó Károly, Juridész Mariska, Uri Zsuzsika, Püspöky Lajosné, Uri Juliska és S. B.

A királyi himnusz letesítésére városunkban is megindultak a gyűjtések; a legnagyobb buzgalmat ez úgnél helybeli dalárdánk elnöke Lengyel Imre ur fejtü ki.

Phyxoxera N.-Kágyán. A kolyi hegyekben megállapított phyxoxeravész folytán az azzal szomszédos nagykágyai hegyen vizsgálatot teljesítő miniszteri kiküldött Bíró Lajos ur e pusztító rovar felléptét az utóbbi szőlőhegyen is konstátálta. Az inficiált terület Fehér József nagyléti postamester szőlőjében fedeztetett fel, mintegy 1/3 holdnyi térfogattal. A bejelentés folytán Kovásznay Marczel s. szolgabíró volt kint a hatóság részéről a helyszínen s a miniszteri rendelkezésben előírt zárlatot, valamint a kiküldött által javasolt óvintézkedéseket alkalmazta. — A ministeriumhoz távirati uton tetetett jelentés az újabb veszelýről. A birtokosság nagyon aggóda néz a pusztító vész elebe s méltán. Nem lehetne csodálkozni, ha könnyet facsarna egyik másik szorgalmas szőlősgazda szemébe a tudat, hogy sok évi fáradozása, szorgalma, mit szőlőjére — talán egyedüli vagyonára — fordított ez irgalmatlanul pusztító rovarok által felemésztessek. A pórnép most is indifferens — látja, nézi a bogarat, hiszi is, hogy phyxoxerának hívják, de már azt sehogy sem akarja elhinni, hogy ez a kicsi féreg elpusztítja a szőlőt, — azzal tartja, hogy máskor is volt hogár a szőlőn, mégis csak szüreteltünk. Bizony sajnós lesz a meggyöződés

Névnapi köszöntő. Megható nyilatkozása lakosságunk jóindulatának, hogy több nő koszorut helyez a kivégzett Fésűs Lajos sírjára, az elhunyt névnapjáról emlékezőven meg. Az egyik koszoru nemzeti szín szalagjain (ezt a koszorut Bolog Imréné szenteli az elhunyt emlékének) a következő felirás olvasható:

Ma névnapod van — felköszöntelek, Megkoszoruzom fejtádon neved!

Megjegyezzük, hogy nemrég egy szegény szakácsné helyezett e környékre méltó sírra értekes koszorut. Fésűs Lajos, a golyó által kivégzett káplárnak a váradutczai temetőben áthelyezett sírjához valóságos bucsujárást tart a városi közönség, s a legszebb koszorúkkal halmozza el az egyszerű sírját. A megható kegyelet magában hordja dicséretét.

Postaügy: Folyó évi Szeptember hó 1-jén hajdumegyei Debreczen város — péterfia nevű részben Debreczen — Péterfia elnevezéssel kir. fiók posta lép életbe, mely level és kocsi posta küldemények, valamint 200 frtig terjedő posta-utalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével és továbbításával fog foglalkozni, s a debreczen-városi postahivattalal naponként háromszor közlekedő cariol-posta járatok által lesz össze kötve Péterfia külvárosban a kézbesítési szolgálatot továbbra is a debreczen-városi posta-hivatal fogja teljesíteni. Nagy-Várad 1883. aug. hó 17. — m. kir. pos taigazgatóság.

Rendőrök harca című, lapunk mult-kori számában közölt újdonságra vonatkozólag illetékes helyről azon helyreigazítást vet-tük, hogy a szóban levő verekedésnél a rendőrök épen nem követtek el brutalitást a verekedőkkel szemben. A rendőr, kit szobozlói illetőségű Nagy József hátulról minden ok nélkül úgy főbe ütött, hogy a vér azonnal elborította, fegyverével csak védte magát, s midőn Nagy József a fegyvert is eltörte a rendőrnek, akkor jött segítségére egy katona, kinek segélyére a felbőszült egyént megkötözni sikerült. Igen de a megkötözött nem akart előre menni saját lábain; így történt, hogy a már ekkor odagyúlt több rendőr bekísérés helyett, betaszította a megcsók-nósodott Nagy Józsefet, minthogy a beszállítás más módon csakugyan nem történhetett. Ezt nézhetne valaki brutalitásnak. Ez esetben azonban két dolgot nem lehet emlitetlenül hagyni; az egyik az, hogy az akkor összcsozdult néptömeg a helyett, hogy segít-

virult, tövérol egy szöke kis lány szakasztá le, a ki nekem a legszebb rózsza volt a világon.

Ó vajha e sok néma virág helyét egy volna, ki feletet adna kérdésemre. Akkor nem én, te apolnál itt virágot, minden kedves kezed lágy érintése alatt nyerne életet s nekem minden csak rólad beszélve ezerszeres tündér regét.

Bohó álmodozás, úgy fáj — mégis úgy vonz.

Szép délutánon ismét kertemben ültem rózsáim közt. Kezemben a „D.” legutolsó száma — olvasom — de lelkem nálad van, Ah neved! — Hymen rovatában.

Vége, vége hát az ábrándomnak is. Ugy, úgy hiszen a lánynak férjhez menni — kell, —

Oda adtad kezéd másnak. Ugy — egy hiszem nekem adnod nem volt szabad sem most és soha sem, de vajon szived? ezt is?

Add, add — tördül ki az én emlékeket, hisz boldogságodat óhajtottam én is. Azért, arra kértem mindég Istenem s hogy az légy, a szó legszebb valójában ezután még buzgóbban imádkozom boldogságodért.

segére lett vo rendört*) tehát mely ugyanazon fi- és leány növ- tőleg azoknak a beiratása megke- tember 1-ig mit- jában lakó növ- felveheti; azont iskolázék eluo- vethetők fel. A 1-én kezdetik növénydekek az- ban ismétlés al- azért az érdekl- augusztus 20-ik beföltött fiú és legközelebb eső tanítónál beirat- mek keresztele- pedig iskolába- meg be nem tő- hó 20 dik nap- megjelöjenek, elmaradásuk m- gora alkalmazta érdeklött szüle- iskolát végzett- és leány növen- a 15 evet meg- az ismétli isko- beiratni. — Az 4 helyen, a leg- fog meguyittat- tanítás fog tört- czus április, 3- tenkét egyszer- november, de- zokban hetenké- 5 órán. — Onk- vendékek, kik- lakba vagy növ- lát ez idő al- Teljesítsek az- meik, mint le- kolaszék a törv- legyen kénytele- aug 13. ref. isk- * Vilmos- lői üzletében, a igen előnyös- számunk hírd- nyos feltételek- etkezni, valók- számára a csap- Penteken pedi- mos Lajos ked- kalommal a M- fog müködni. * Egy- egy elsőrendű- felvétetik. Bőv-

— lokai- pély rendező b- teményt már m- ő maga fogja- dással fogadta- ban is biztosít- — Ehen- nitónó a legsz- huzamosabb- nek folytán- lón, míg végre- Alkér Gusztá- esetről értes- mermayer Ká- rencsleu tar- segélyt utalv- — Furc- rencsleuul- nadio napoly- nem maradt- rugó vagyon- ják, hogy a- ben előbb hal- hát egészen ő- idejüleg halot- s az öröksége- A kormány e- asatását, s a- Gallinare tan- — Nag- a freorkyi- robbanás tő- vesztette. — Egy- roszban. Uze- várdi puská- Szent-István- nevű leányka- mint megerke- melyben ruha- felség-kervény- indóház közél- hancznak s a- konukhoz. M- az apró utca- hancz neki r- befut a legk- talanul eltűni- a leány pedi- majd elfogja- darabon, de- * Epen- nélkül!

fejtések. A lapunk szombati száma...

opera N. Kágyán. A kölyi hegyek...

szóru nemzeti szín szalagjain (ezt...

hogy nemrég egy szegény szazett...

ügy: Folyó évi Szeptember hó...

dörök harca című, lapunk multban...

egy szöke kis lány szakasztá...

sok néma virág helyet egy...

szöke kis lány szakasztá...

ségére lett volna, kövel kezdte dobálni...

Tudni valók az 1883/4-dik iskolai évre.

Embortelen gyilkosság. Vésztő bihar...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

Vilmos Lajos nagy kiterjedésű vendég...

Hazánk s a külföld. Lócai Mór...

Ezenhált tanítónő. B. M. okleveles...

Furcsa pör. A Casamicciolában...

Nagy szerencsétlenség. Aug. 22-én...

Egy vidéki fejránduló bajai a fővárosban.

Muzsák. Uj zenemű. Menner és Schleuning...

kozva leül egy kapu aljába és várja...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

A zsidók ellen. Balázsfalváról...

melynek eredménye már meghaladja a 60.000...

Egy festőművész halála. Sokat hány...

Közgazdaság. Husarak: megállapítás és bejelentve...

1859-ből. Az 1859 dik évben kiadott Pá t e n s e...

De megváltozott a világ!! S hogy mennyire megváltozott, azt...

Felséges Császár és Király, legkegyelmesebb Urunk!

Szorongatott és keserves helyzetünkben, melyben az 1859-ik évi Szeptember 8-án...

Az azonban enyhülésünk csendes levegőjét...

Istengyár. A birminghami bálványgyár...

Muzsák. Uj zenemű. Menner és Schleuning...

Az azonban enyhülésünk csendes levegőjét...

Apró-cseprő. A nyakra való ró l i r t egy francia...

„I g e n .“ Ha vallomásra nyit a lányka...

Oh, keserves állapot az nagyon! Mikor...

Lángeszű embert arról szeret életében meg...

Ravasz reklám. Egy baltimorei divat...

A közönség köréből.* T. szerk. ur!

Szerkesztői posta. Várni B. Sándor urnak, Budapest.

A kis lottó huzásai. Aug. 23. Lemberg: 79, 20, 8, 70, 6.

Vasuti személyvonatok menetrende. Indulás Budapestre, Czeplétre, Nagyváradra...

Erkezés: Budapestre, Nagyváradra reggel 3 óra 45 perckor...

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

